

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any XIV

REUS, DIMECRES 9 D'ABRIL DE 1919

Núm. 21

Enfermetats dels nois

Pel metge especialista FRANCESC FIGUEROLA

De l'Hospital Cívic-Militar i del Dispensari Municipal

LABORATORI de SEROLOGÍA i BACTERIOLOGÍA
i d'analisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12.-Reus

Consulta de 3 a 5

UN JUST HOMENATGE

Anglaterra, nació marítima i potència naval de primer ordre, s'ha sentit sempre segura en son aïllament insular, mercès al poder de sos formidables flotes de guerra; però a la vegada s'ha considerat segura en la seva vida interior mercès al concurs de la seva esplèndida Marina Mercant, que en temps de pau satisfia les necessitats del seu comerç exterior, i en temps de guerra, afrontant tots els riscos, com en els dies crítics per que acaba de passar, atenia a les exigències de l'abasteixement del Regne. Anglaterra, tan orgullosa se sent de la seva Armada invencible com de la seva flota comercial.

En el curs de la guerra última, la Marina mercant britànica prestà immensos serveis no sols a Anglaterra, sino també als països aliats i adhuc a les mateixes nacions neutrals. Amb gran heroisme afrontà els perills de la guerra submarina a ultrança, practicada amb tan desgraciat acord com poca fortuna per l'Imperi alemany.

Anglaterra, reconeixent aquests mèrits i eixos serveis inoblidables de la seva flota comercial, que per tan dures proves passà, tracta de consagrar-li un homenatge d'admiració i gratitud.

Segons telegrafia de Londres, l'acte serà de ressonància mundial.

No tots coneixen la enorme valúa d'eixe concurs de la Marina mercant anglesa. Però basti saber que eixos vaixells han portat a Anglaterra, durant la guerra, cents de milions de queviures. Es veritablement notable el que aquests vaixells mercants hagin pogut atravesar l'Oceà durant aquests quatre anys, fent front a una situació que jamai fins ara havia existit. El portar eixos aliments, el material i les materies primes per a la fabricació a Anglaterra, ha sigut una obra sumament meritòria que l'ha portat a la victòria. Catorze mil setcents oficials han mort a mans de l'enemic. Han estat enfonsats 4.475 vaixells molts d'ells amb una crudeltat tal, que mai podrà ésser olvidada ni perdonada. En una sola setmana, en la època pitjor de la campanya sub-

marina, foren enfonsats 56 vaixells, i ni sisquera allavors deixaren els vaixells anglesos de fer les seves entrades i sortides al temps degut. Altre aspecte del treball fet per la Marina mercant pot ésser demostrat amb xifres. El personal de la Marina mercant era de 150 mil homes; durant la guerra arribà a 420 mil.

La Marina mercant ha fet més de 156.000 viatges, i encara continua fent-los.

La mitat dels marins mercants existents abans de la guerra foren retirats per a combatre; però les vagants s'ompleren desseguida, i els vaixells continuaren navegant pels mars.

Mai s'han vist mancats de tripulació, ni han deixat de navegar per manca d'ella.

Sense aqueix concurs heroic de la Marina mercant, adhuc comptant amb tan poderosa esquadra de combat, Anglaterra no hauria pogut terminar triomfalment la guerra. Perque Anglaterra no's basta amb sos propis recursos per a sostindre tants milions d'habitants i per a atendre a les necessitats, en queviures i en material, dels formidables exèrcits que improvisà i que pogué situar en els diferents fronts de batalla.

Aïllar a Anglaterra per rendir-la per fam era el propòsit d'Alemanya. Aquest propòsit no el pogué realitzar, ni adhuc amb els estragos de la guerra submarina, perque, equivocada en tot, no comptà amb l'esforç meravellós de la heroica flota mercant de que pdisosava Anglaterra.

BANC DE REUS

DE DESCOMPTES I PRÉSTAMS

Compra i venda de tota classe de valors cotitzables a Borsa.

Obertures de comptes corrents en moneda espanyola i estrangera.

Cumplimentació d'ordres de Borsa.

Compra-venda al comptat i a plaç de paper estranger.

Paguem tots els cupons venciment i d'Abril.

Reglament del Paro Forçós

La «Gaceta» publica el Reglament per a l'aplicació del Reial decret de 18 de març de 1919 relatiu al segur contra el paro forçós. Estableix en la Comissaria general de Segurs un Registre especial per a la inscripció particular de les Associacions que practiquen el segur contra el paro forçós en el treball.

Aquestes deurán acollir-se als beneficis del Reial decret citat i sol·licitar la seva inscripció en el Registre, enviant amb la instància un exemplar dels Estatuts o Reglaments socials, l'últim balanç, una llista d'associats i el certificat d'estar legalment constituïdes.

Els beneficis derivats de la inscripció en el Registre es disfrutaran després de transcorregut un trimestre. Les societats de segurs subvencionades tindran com a radi màxim d'acció el límit d'una província. El cobro del socor de paro es farà després de sis dies seguits en la cessació involuntària del treball. Cap Associació podrà pagar a cada associat més d'un total de 90 subsidis en el transcurs de l'any. Les indemnitzacions no excediran del 70 per 100 del jornal diari dels assegurats. Quan el treball obligatori que les Associacions proporcionin a un parat tingui una remuneració inferior al 70 per 100 del jornal que habitualment gua-

nyí l'associat, podrà aquest percebre de la Mutualitat la diferència entre el jornal que l'obrer cobri i el 70 per 100 expressat. L'associat que cobrés socors de parat de més d'una Associació incurrirà en el delictes d'estafa.

L'Estat concedirà a les Associacions una subvenció igual al total de les primes efectives de la Societat, o sigui l'import a que ascendeixin els subsidis abonats per la Mutualitat als associats parats, i una suma igual a l'import de la que s'hagi reservat com a fondo de reserva amb destí exclusiu a les indemnitzacions de paro.

RUINES DE RUINES

Tots els dies ens molesten certs diaris pregonant les incidències de la polèmica entre el modest expretendent don Jaume de Borbó i els qui foren els seus lleals.

Ens molesten i es moleste inútilment els propis pregoners de la disputa, perquè ningú està disposat a donar cinc céntims per a sortir al pati a veure, en la actitud més plebeia del món, com se ballen i insulten el R... i l'«engolatenorino» de les glories tradicionalistes senyor Vázquez de Mella.

La mort del partit tradicionalista no té emoció, i si l'espectacle

de l'enrunament d'un trono ens va resultant vulgar, mercès a la freqüència del succés, la caiguda de un pretendent fill d'un altre pretendent, que ho fou a sa vegada d'un altre pretendent al trono de Espanya, no té ni la grandesa d'un gran ridícul. Ni sainet ni tragedia; ni sisquera a nosaltres, que som en política els seus antípodes, ens regotzita el fet.

«Vivia realment el jaumisme?»

«Era, en efecte, una cosa actuant, que's movia i treballava per un ideal de regressió i atrás?»

Recordem del jaumisme els discursos de Vázquez Mella, tan agradables a les senyores, que sentien, oïnt-los, estremiments i sacudides nervioses no del tot confessables...

Empró abans de la pulverització del fòssil jaumista, an aquest armoniós orador de l'antic règim l'havia substituït el fret i groller Pradera, que, sugestionat per la lectura constant de Maurras, s'imaginava sempre trobar-se a la Cambra francesa i donava grans llançades a la ombra immarcessible d'En Jaurés.

Les ruïnes son sempre respectables i tenen sempre certa poesia; en aquest sentit, el jaumisme era una cosa que teníem per a ensenyar als turistes.

Pero els restes senyorials del castell tradicionalista s'ensorren, i ont ahir hi havia columnes que no sostenien res, pero que vivien del prestigi de la propia fortalesa, avui no hi ha més que un munt de ruïnes digne del carro de trabuc.

Ruïnes de ruïnes... Res.

Ja casi ni el record.

CESAR

Homenatge a Cosme Vidal

Heu's-aquí el programa mínim dels actes i festes que per a homenatjar al malhaurat escriptor En Cosme Vidal, conegut pel pseudònim «Josep Aladern», se celebra-

EL PARO GENERAL DE BARCELONA

Opinió del president de la Mancomunitat

En les oficines de la Mancomunitat se facilità als periodistes la següent nota oficiosa aprop del actual conflicte:

«Crec que el dcure immediat de tat ciudadá, patró u obrer, és el de restablir una apariencia de normalitat.

Dic apariencia perque el restablir la vida normal és treball llarg, de política, d'acció social, de policia, en una paraula, de Govern. La acció militar ha defensat l'ordre material, que no s'ha pertorbat; pero el desordre al carrer no és més que una manifestaeió externa del desordre íntim en tot. Precisa l'obra difícil de refer els orguens atrofiats de regir als pobles. Per altra part, és necessari normalitzar per mitja de lleis les relacions entre Sindicats i patrons i una acció de concordia i intel·ligencia que restableixi la antiga armonía entre patrons i treballadors.

Es necessari reconéixer a l'obrer lo que és just; és aiximateix necessari donar-li un benestar material i moral per a que se senti dintre de la vida social com orguen vital i no com cos estrany.

Per a estudiar-ho anunciem una Conferencia del Treball a Catalunya indispensablement, si es vol que la que el Govern anuncia no sigui altra cosa que paraules; perque tinc el convenciment de que sols lo que ens organitzem nosaltres, i entre nosaltres, tindrà el poder de ser adaptat a nostres necessitats.

Durant la anormalitat actual se ha demostrat com sabem defensarnos i regir-nos col·laborant en els serveis públics que la autoritat militar ens ha encarregat. Igualment

que l'abasteixement i els transports organitzaríem la policia, la justicia i la política social.»

Sindicalistes detinguts

En el terme conegut per l'Horta, entre Sant Adrià del Besós i Santa Coloma de Gramonet foren detinguts pel delegat especial Sr. Bravo Portillo i els agents Bordés i García, auxiliats per forces de l'exèrcit, els coneguts sindicalistes Josep i Jaume Roca.

Josep, ex president de La Constancia, estava amagat en una de les casetes que hi ha en dit lloc, i s'entregà sense oferir resistencia.

Els detinguts foren conduïts en automòvil al quartel de la quarta zona, a primera hora de la matí.

En el passeig Nacional fou detingut l'anarquista Gangar (a) el «Argentino», expulsat de Buenos Aires, que perteneix al Sindicat del ram d'el·laborar fusta.

Al Poble Nou fou detingut Eati-Martinez.

Els tramviaris

Aquí va la copia d'una comunicació dirigida pel capitá general als obrers tramviaris, i que sembla és lo que'ls decidí a neanuser el treball:

«El viernes recibí el escrito que me dirigen, informándome de sus quejas por la actitud y las decisiones adoptadas por algunos funcionarios de la Empresa de Tranvías de Barcelona, y con objeto de atender con todo interés cuantos reparos y dudas me exponen, pedí los necesarios datos para informarme.

La Dirección me contestó manifestando que en las líneas del extrarradio no se puede reanudar el servicio por ser precisa la revisión de la línea aérea, y especialmente

rán en la vila d'Alcover el próxim dia 20 del que som, festivitad de Pasqua Florida:

Primer. Variés comissions d'admiradors dels plorat poeta arribarán de Barcelona, Vilafranca, Reus, Valls i altres poblacions, a les deu del matí, procedint seguidament, acompanyats de les representacions corporatives d'Alcover, a la celebració de l'acte de descobrir la lápida commemorativa, en la casa on va náixer l'il·lustre poeta i filòleg catalá.

Segón. Inauguració de la Plaça que, per acord pres el dia 27 de desembre de 1918 per l'Excelentísim Ajuntament d'Alcover, portará el nom de l'amic Vidal.

Tercer. Publicació d'un llibre, totalment dedicat a l'homenatjat, amb treballs dels millors escriptors de la terra.

Quart. Celebració, en el punt que s'anunciará, d'una sessió necrológica.

Fins a l'hora present han promés la seva assisténcia als actes citats els millors escriptors de la terra, entre ells l'ignasi Iglesias, En J. Burgas, En Borrut, En Jaume Pahissa, En Puig i Ferrater, En Francesc Recasens, En Josep M. de Sucre i la poetisa Na María Domenech de Cañellas.

NOTA. Per a contribuir a les despeses de l'homenatge es reben donatius en el domicili de la Comissió organitzadora de l'homenatge Pro-Aladern, carrer de Sant Pau, 83, principal, Associació dels Chors de Clavé, Barcelona. Es encarregat el conserge de dit Centre, En Joan Plana.

I a Reus, se'n reben a les Redaccions del «Heraldo de Cataluña», «El Consecuente», «Las Circunstancias» i FOMENT.

Aquest nombre ha passat per la censura

la limpieza de 32 kilómetros de vía; pero que si los empleados se prestaban a efectuar esta limpieza, les sería abonado este trabajo a razón de sus jornales anteriores, con lo cual se conseguiría restablecer antes el servicio y también que los empleados no se vieran privados por más tiempo de percibir sus jornales.

Como encuentro viable esta solución, les recomiendo que acepten la propuesta, persuadido de que, de este modo, saldrán beneficiados la Empresa y los obreros, pues el sentido de concordia que anima a los patronos es prueba del espíritu de armonía que reinó en la junta que celebraron las autoridades y las representaciones de las entidades industriales y comerciales que convoqué con carácter consultivo el día 4. En esta reunión se puso de manifiesto el deseo de dar todas las facilidades posibles para la reanudación del trabajo y para la vuelta a la normalidad, para lo cual no se ejercerían represalias, tales como tratar de disminuir las ventajas recientemente conseguidas por los obreros—ventajas que podían haberse perdido como consecuencia de la injustificada huelga actual—, ni adoptar medidas represivas después de conseguida la normalidad.

Ahora bien; no puede ser entendido como represalia que los patronos, en determinados y contados casos, no acepten algún obrero que, por circunstancias especiales, sea incompatible con cualquier empresa o taller, o que pueda perjudicar la autoridad patronal en la dirección de cualquier establecimiento industrial o mercantil.

Mi autoridad tiene por deber y norma garantizar la libertad de todos y restablecer el orden; pero para lograr tan altos fines es indispensable que se precinda de ciertas imposiciones, que no pueden ser admitidas en caso alguno.

Barcelona, 8 (tarde).

(censura)

—Avui s'ha treballat en moltes més fàbriques i en algunes obres del ram de construcció, també.

—La majoria de les fàbriques de vidre han reanusat llur tasca i les que no, ho faran demà, excepte una.

—Les brigades del netejament i recs, ahir comensaren a prestar servei amb intensitat, per lo que de les principals vies i carrers, ha desaparegut la pols, que ja hi tornava a ésser al desapareixe la humitat efecte de les darreres plujes.

—Van obrint ses portes la majoria de Cines i Teatres, els que funcionen per les tardes i fins a les primeres hores de la nit.

Tinguin en compte nostres lectors que aquest nombre de FOMENT ha passat per la censura.

—L'animació per tota la ciutat es gran, especialment en el centre. Pot dir-se que amb la circulació dels tramvies, l'especte es el normal. A no ésser, per qualques paral·les de soldats o guardies civils o de seguretat, res indicaria externament que estém en estat de guerra.

—Fins a nosaltres arriben insistents rumors de crisis ministerial.

Com que falten els diaris locals, la gent, en general no hi presta molta atenció.

—S'ha tornat a desmontar la estació radiotelegràfica de Catalunya.

—La qüestió dels diaris locals continua agreujada, no veient-se

per ara solució al conflicte a pesar de les múltiples gestions que's fan.

—Ha quedat resolt el conflicte dels carters, havent-se encarregat de l'immensa majoria dels llocs el mateix personal antic.

S'ha reanusat el servei del giro postal.

Actualment es reperteix molta part de la correspondencia retinuda durant els dies que estigueren en vaga els carters.

Barcelona, 8 (nit).

Aquesta tarda han regressat als respectius quartels les tropes que estaven acantonades en diferents sectors de la ciutat, contribuint aixís a augmentar l'aspecte de normalitat que poc a poc va adquirint Barcelona.

—La totalitat de fàbriques d'estampats continuen parades.

—Les companyies d'aigua, gas i electricitat funcionen normalment.

—A la fàbrica d'autos «Hispano Suiza» han entrat al treball el 80 per 100 d'obers.

—Demà dimecres, sembla quedarán normalitzades la majoria de industries. Lo que sembla quedarà en peu, serán les vagues de l'art de construcció, la dels diaris i las de les fàbriques d'estampats.

—Han sigut posats retens de policia en les portes de les redaccions del «Día Gráfico» i «El Liberal».

—Per ordre de Capitanía ha sigut sospesa la publicació del diari de la nit «La Nación».

El Botlletí oficial publica el següent anunci de l'Associació de Banquers de Barcelona:

«Tenemos el honor de poner en conocimiento de aquellos a quienes interese, que previo acuerdo con las autoridades competentes las letras de cambio y demás efectos que a partir del día 25 de Marzo y por virtud de la anomalía de las circunstancias no pudieron ser presentadas al cobro o aceptación, lo serán por todo el próximo miércoles día 9 del actual, procediéndose en el siguiente día a los oportunos protestos si a ello hubiese lugar.»

Informació

CENS ELECTORAL

Vigent ja el nou Cens electoral confeccionat totalment l'any anterior, i havent-se de procedir a la seva rectificació (segons la llei Electoral) desde el 20 d'Abril al 6 de Maig de l'any actual, se posa en coneixement dels consocis i del públic en general que queden exposades en aquestes oficines les llistes oficials del referit Cens a fi de que amb tota detenció pugui ser examinat.

Els ciutadans que no hi figurin i es creguin amb dret per a la seva inclusió, haurán de subjectar-se a les següents regles:

Primera. Proporcionar-se certificat de veïnatge on consti abans del 6 de Maig de 1919 amb dos anys de residència.

Segona. Idem certificat del Jutjat Municipal acreditant haver complert 25 anys abans de la mateixa data del 6 de Maig de 1919.

NOTA. Per a sol·licitar aitals documentacions oficials, aquestes oficines els proporcionarà les sol·licituts formularies per a obtindre'ls.

Fent entrega dels mateixos a aquestes oficines per tot el dia 30 de Abril, tinguin la seguretat de la seva inclusió, i sense ells cap força legal podríem fonamentar i seria nul·lo que's pretengués.

Casal del Foment, Abril de 1919.
—Comité de Acció Política.

La senyora esposa de nostre amic i company En Manel Esteve ha donat a llum amb tota felicitat un robust nen.

Rebin nostra més coral enhorabona.

En el cas improbable de reunir-se nombre suficient de senyors redors, aquesta nit l'Ajuntament celebraria sessió de primera convocatoria.

En la funció d'aquesta nit la notable companyia còmic-dramàtica d'obres d'espectacle, que amb tant

éxit actua en el Teatre Fortuny, ens donarà a conèixer l'alta comèdia en 4 actes d'En Maurici Leblanc i Croinet, traducció i arreglo d'En T. N. Claramora. «La diadema de la Princesa».

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat
Arraval Santa Agna, núm. 57
Pago de tots els cupons venciment primer abril.
Compra-venda de valors.
Canvi de monedes i bitllets estrangers.

Entre les clàusules que la Comissió de Legislació de treball de la Conferència de París proposa que s'inclueixin en el Tractat de pau, hi figura la següent:

«No serà admès al treball en la indústria ni en el comerç cap nen menor de catorze anys, amb el fi de salvaguardar el desenrotll de les seves forces i de la seva instrucció. Entre catorze i dinou anys, els nois i les noies sols podran ésser empleats en un treball compatible amb el seu desenrotll físic, i a condició de que la seva instrucció professional o general continui assegurada.»

Eviteu la CASPA i tindreu molt de cabell. Ho lograreu amb

LOCIO EBER

Roca i Ribes Farmacia Serra

Ans d'ahir al mig-dia se reuni al despatx del governador civil de Tarragona i sots la presidència de aquest, la Junta provincial de Reformes Socials, assistint-hi, a més de l'inspector provincial, senyor Navarro, i del secretari de la mateixa, Dr. Cuchí, els delegats dels Partits de Tarragona, Reus, Valls i Vendrell.

Se resolgué una instancia dels comerciants i dependents de Tortosa referent al compliment del Descans dominical en aquella ciutat i pobles comarcans.

Se doná compte d'unes denúncies de l'inspector provincial del treball sobre incumpliment de la jornada textil en les fàbriques de

la Riba, Pont d'Armentera i Alcover.

Se parlá del Descans dominical a Tarragona, Reus i Valls, acordant-se secundar les gestions de la dependència encaminades a fer complir dita llei en les mentades poblacions, demanant autorització a l'Institut perque quan aquest cas arribi sigui l'inspector provincial qui cuidi de dit compliment.

I per últim, se parlá de la renovació de les Juntes locals, encarregant-se el governador de recordar als alcaldes la R. O. del mes passat que autoritza i dona instruccions per a cubrir les vagants existents en dites Juntes locals.

REPARTIDOR. Se'n necessita un. Informarán a l'Arrabal baix de Jesús, 6.

Telegrafia de Saragossa que el riu Ebre ha tingut una crescuda de quatre metres. Amb aqueix motiu els pobles ribereñs prenen les degudes precaucions a fi d'evitar possibles desgracies.

En un miting de modistes celebrat a Madrid s'aprovaren les següents peticions, que foren presentades al ministre de la Governació:

«Jornada de vuit hores.
Implantació de la setmana anglesa.

Augment de jornal, acordat per una Comissió mixta d'obreres i mestresses.

Supressió de les hores de vetlla, que podran ascendir a dues en casos extraordinaris, i amb l'augment del 50 per 100 del jornal.

Cumpliment rigorós de totes les lleis protectores del treball de la dona.

Higienització dels tallers.

Nomenament d'inspectores del treball; i

Equiparació dels sous de la dona amb els de l'home.»

Aprenent

Se'n necessita un en la impremta d'aquest diari

FRANCOÉS

Llicència particular amb pronunciació purament francesa.

Dirigir-se carrer Monterols, número 38, LA INFANTIL.

Se'ns prega fem públic que començant el dia de demà la visita als malalts de l'Hospital civil d'aquesta ciutat que es verificava tots els dijous i diumenges de tres a quatre de la tarda, tindrà lloc en els mateixos dies i hores de quatre a cinc també de la tarda.

Número solt de FOMENT, 10 cèntims.

«Lectura Popular» d'aquesta setmana pública «Estudis històrics catalans» per En Joaquim Miret i Sans.

Interessant**Als propietaris de finques urbanes**

Portat a cab pels perits oficials de l'Estat la nova tributació amb que han estat gravades les finques urbanes i essent costós i molest per als propietaris gestionar directament tots els tràmits que hi ha que portar en les Oficines d'Hisenda, Banc d'Espanya i demés Centres, fins a posar-se al corrent abonant les diferències que han resultat entre l'antiga i la nova tributació el CENTRE JURÍDIC ADMINISTRATIU dirigit per P. HUGUET PLANA, establert al carrer de Sant Joan, núm. 7, baixos, s'encarrega del treball fins a la seva total terminació, cobrant honoraris verdaderament módics i responsable de sa gestió amb tota classe de garanties.

CONVÉ ALS PROPIETARIS CONSULTAR AMB AQUESTA CASA PER A QUANT ES RELACIONA AMB AQUEST ASSUMPT.

Moviment del port de Tarragona**ANUNCI DE SORTIDA DE VAIXELLS**

Datos facilitats per l'Agència Fàbregas

Dia 9 d'abril.—«Virgen de Africa», per a Cette, consignatari Fàbregas.

Dia 9.—«Dee», per a Liverpool, consignatari Mac Andrews.

Dia 9.—«Mikeldi Chiki», per a Marsella, consignatari Mallol.

Dia 10.—«San José», per a Nova York, consignatari Tayá.

Dia 10.—«Cabo Tiriñana», per a Costa Rápida, consignatari Peres.

Dia 10.—«Arzila», per a Londres, consignatari Mac Andrews.

Dia 10.—«Gorbea Mendi», per a New York, consignatari Mallol.

Dia 12.—«Jaime de Urgell», per a Génova, consignatari Tayá.

Dia 10.—«Princesa Clementina» per a Anvers, consignatari Mallol.

Dia 10.—«Santa Ana», per a Liverpool, consignatari Tayá.

Dia 10.—«Comercio», per a Marsella, consignatari Ferrer Peset.

Dia 10.—«Barceló», per a Cette, consignatari Ferrer Peset.

Dia 11 i 13.—«A. Deppe», per a Anvers, consignatari Mac Andrews.

Dia 12.—«Stromboli», per a Noruega; consignatari Boada.

Dia 15.—«Lucas», per a Marsella, consignatari Peres.

Dia 15.—«Medea», per a Holanda, consignatari Ferrer Mary.

Dia 15.—«Salamanca», per a Noruega, consignatari Boada.

Dia 17.—«Tomsk», per a Dinamarca, consignatari Ferrer Mary.

Dia 17.—«X», per a Nova York, consignatari Mallol.

Dia 20.—«Ariane», per a Holanda, consignatari Ferrer Mary.

Dia 20 i 25.—«Campania», per a Suecia, consignatari Boada.

Espectacles**Teatre Fortuny**

Companyia Còmic-Dramàtica de grans espectacles de Ramon Caralt

Funció per a avui.—Estrena de l'hermosa alta comèdia en 4 actes, «La diadema de la Princesa».

Butaca, 1'66 ptes.—Entrada al paradís 0'33.—Impostos apart.

Ferrocarrils

Servei de trens de 1 de Març de 1919

DE REUS A LLEIDA

Sortida	8'22	Arribada	11'22
»	13'35	»	20'05
»	17'59	»	22'03
»	20'30	»	0'22

DE LLEIDA A REUS

Sortida	5'30	Arribada	9'45
»	8'29	»	12'29
»	11'56	»	20'17
»	15'—	»	17'58

DE REUS A TARRAGONA

Sortida	9'57	Arribada	10'30
»	12'53	»	13'27
»	14'30	»	15'05
»	18'08	»	18'35
»	20'50	»	21'34

DE TARRAGONA A REUS

Sortida	7'35	Arribada	8'10
»	12'17	»	12'53
»	16'36	»	17'14
»	19'25	»	20'03

DE REUS A BARCELONA

Sort.	5'03	per Vilafca.	Arrib.	9'38
»	7'25	per Vilnva.	»	8'48
»	8'49	»	»	9'23
»	14'13	»	»	13'27
»	17'16	per Vilafca.	»	17'24
»	17'16	per Vilnva.	»	21'44
»	—	»	»	20'37

DE BARCELONA A REUS

Sortida	5'26	Arribada	9'23
»	9'20	»	12'48
»	15'23	»	19'24
»	19'49	»	21'53

DE REUS A MARSÀ I MORA

Sort.	7'17	Sort.	9'29	Arr.	10'15
»	13'17	»	14'24	»	14'55
»	16'30	»	18'57	»	19'48
»	19'49	»	21'11	»	21'47
»	22'01	»	—	»	23'07

DE MORA I MARSÀ A REUS

Sort.	6'13	Arr.	7'17
»	6'30	Sort.	7'42
»	7'01	»	8'43
»	12'17	»	13'11
»	17'2e	»	19'12
»	—	»	20'52

LINIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia a les 6'11, 9'18, 0'02 i 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben de Valencia a Solou a les 4'19, 8'32, 13'68 i 0'35 (des de Benicarló).

GRÁFICS CATALANS

SENSE aquesta marca

Companyia del Gramofon S. A.

ESPANYOLA

ÉXIT COLOSSAL DELS CÉLEBRES ARTISTES

TITTA RUFO i CARUSO

EN DISCS MARCA GRAMOFONO

De venda: R. PERPIÑA. - Carrer Major, 22. - Despatx: 24, principal. - REUS.

Dipòsit de Rellotgeria. - Relloges de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes

NO és un GRAMOFON l'aparell

Fàbregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giros

Rambla dels Estudis, 4. - Barcelona

TELÉFONS A 2248 i A 3453

Llibreria-Papereria-Objectes d'Escriptori
CENTRE DE SUSCRIPCIONS

Marcial Badia

Periòdics, follets, llibres. - Tinta.
Postals de totes classes. - Novel·les
econòmiques. - Drames i comedies

Arraval baix de Jesús, 6. - REUS

Santana i Bein

Carrer Mallorca, 405. - Barcelona

TUBERIES

de ciment-portland exclusivament, des de 10 centímetres,
fins a un metre de diàmetre.
Sistema patentat, exclusiu a Espanya.Representant a Reus: ANTON BARRERA
Carrer del Sol, 11.

La Hidràulica Reusense

de Emili Aulés

Extens assortit de Mosàics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Camí de Riudoms Reus

Tractament de la **Sífilis** per l'aplicació del

606

i diagnòstic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang
Dr. A. FRIAS. - Arraval baix de Jesús, 33

Consulta de 3 a 4

Taller de Cerralleria d'Obres

JOAN ADSERÀ CAMPS

Creu Vermella, 11. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondu-
lat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelo-
na, i reparació de les mateixes.

Francisco Madurell

XOFER

Participa al públic haver adquirit un magnífic automò-
vil marca Hispano Suiça, últim model, i que a preus eco-
nòmics podrà utilitzar tothom que ho desitgi.Se reben encàrrecs en el
BAR MUNDIAL (Teléfon 253) REUS

Polvos AURORA

Refrescants-Perfumats-Antiséptics

L'alegria dels nens l'obtindrán les mares que usin aquests
acreditadíssims polvos. Sens rival per a
després del bany i per als cavallers després d'afeitar-se.DIPÓSITS: Farmacies A. PUNYED, Llove-
ra, 47 i 49; S. VALLVERDÚ, Plaça del Cas-
tell; JOSEP MONTEVERDE, carrer Major,
Drogueria ROCA i RIBAS, carrer Monterols,
30, i a LA CUNA DE ORO, Llovera, 46.

Representant exclusiu en la provincia

JOSEP FERRÚS, Llovera, 51, primer

El cas més senzill de TOS LITINOIDES SERRA El Reconstituient millor

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitòries constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antisèptics i expectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir prompte i satisfactoris resultats.

CALMA LA TOS RÀPIDAMENT, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom LITINOIDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a previndre i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a una pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes.

Un paquet sol, 10 cènts.

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

Farmacia Serra - Arraval Sta. - REUS
- Agna, n.º 80 -

Gran Hotel-Restaurant

HOTEL DE PRIMER ORDRE

de Londres

HABITACIONS amb bany, dutxes i telèfon urbà i interurbà

P. Fontana i C.^a

TORREFACCIÓ DEL CAFÉ

«ESPERANZA»

Dipòsit de productes químics i alimenticis

REPRESENTANTS PER CATALUNYA
dels Productes de Perfumeria EMPO-
RIUM SAMPER i altres articles

Major, 19 i Sant Magí i Alegre, 10.—REUS

SUCURSAL: Maurici Serraima,
núm. 20, I.ª R. I.ª—BARCELONA

Gran Licor Caliz

Estomacal fi i de gust immillorable

Anís Badalona

De fama mundial: El millor que's coneix

REPRESENTANTS PER TOT CATALUNYA

P. Fontana i C.^a, CARRER MAJOR, 19
— REUS —

DIPÓSIT

Sant Magí i Alegre, 10

Sucursal a Barcelona
Maurici Serraima, 20, I.ª R. I.ª

JOSEP SOLÉ

Recader de Reus a Barcelona
BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc).

REUS

Güell i Mercader, (Hostalets, 22)
Arraval Santa Agna, 5.

Telèfon 359

TINTORERÍA DE

MANUEL CIBIACH

Se renta i tenyeix tota
classe de roba.—S'utilitza el planxat elèctric

GALANES, 7

REUS

Casa Pujol

Trajos de llana
des de 25 pessetes

MONTEROLS, 37

REUS